

אב תשפ"א

בס"ד

בחינה בהלכות מקוואות

ב' אב תשפ"א

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

- איתא בתוספתא: "ר' יוסי אומר זילף בידיו וברגליו ג' לוגין למקווה פסול, הוליכו עם הקרקע כשר. לגיון העובר ממקום למקום וכן שיירא העוברת ממקום למקום וזילפו בידיהם וברגליהם ג' לוגין למקווה כשר, ולא עוד אלא אפילו עשו מקווה בתחילה כשר".
א. באר את הסתירה בדברי התוספתא ואת ג' שיטות הראשונים ליישוב הסתירה?
ב. כיצד הכריעו השו"ע, הרמ"א ונוש"כ באופנים הבאים: הגיעו המים ע"י אדם. הגיעו ע"י בהמה. הגיעו בכוונה ושלא בכוונה.
ג. האם הדין העולה מתוספתא זו עולה בקנה אחד עם דברי השו"ע: "הרוצה לשאוב מים מהמקווה לנקותו, וירא שמא יחזרו מהכלי שמוציאים בו המים, שלושה לוגין למקווה, אחר שח סרו ארבעים סאה, ויפסלוהו, ייקוב הכלי בשוליו כל שהוא ואז לא יחשבו המים שבו שאובים"?
 - א. מי גשמים שעברו ע"ג טבלא שיש לה ד' שפות, לדעת או שלא לדעת, האם פוסלים את המקווה?

ב. מי גשמים שעברו ע"ג טבלא שיש לה ד' שפות שהניחה על צידה, האם פוסלים את המקווה?

ג. מי גשמים שעברו ע"ג טבלא שאין לה שפות כלל, האם פוסלים את המקווה?
 - א. כתב השו"ע: "גל שנתלש מהים ובו ארבעים סאה ונפל על האדם או על הכלים עלתה להם טבילה".
באר את דעות התנאים בדין טבילה בים או בים הגדול, ובאר: האם מתני' דגל שנתלש היא אליבא דכו"ע או לא?

ב. מדוע בעי ארבעים סאה בגל הנתלש, הרי קיימא-לן שהמעין מטהר בכל שהוא?

דף 1 מתוך 2

4. מתני': "נוטפין שעשה זוחלין, סומך אפי' מקל, אפי' קנה... רבי יוסי אומר כל דבר שהוא מקבל טומאה אין מזחילין בו". באר והוכח, כמי משיטות הראשונים המבארים משנה זו, פסק השו"ע?
5. מתני': "וכמה יהא בנקב? כשפורפרת הנאד!".
- א. באר שיטות הראשונים- על מה איירי המשנה וציין את הנפק"מ לדינא?
- ב. כיצד ביארו הראשונים הנ"ל את דברי ראב"י: "פקקו בסיד ובבניין אינו פוסל את המקווה, בסיד ובגפסיס פוסל את המקווה"?]
- ג. כיצד פסקו הטור, השו"ע והרמ"א לדינא לגבי שיעור הנקב. פרט במקרים הבאים: *טבילה בכלי. *מים היוצאים מן הכלי. *עירוב מקוואות.
6. פרט את הפתרונות שמציע השו"ע, להכשרת מקווה שמימיו מתפשטים ואינו יכול להתכסות בו. האם יש בהם משום פסול הווייתו בטומאה?
7. באר ארבעה תנאים בהכשרת מקווה ע"י המשכה?
8. מקווה מי גשמים או מעיין, שהתייבש בקיץ, ושפכו לבור שעל-ידו, מים שאובים, ומתוך כך התמלא הבור שהתייבש. האם ניתן לטבול בו?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. באר את פסול "זריעה בזוחלין", ואת הפתרונות לפסול זה (בבור הזריעה).
10. מקווה שנעשה משלג. האם ניתן להעלות לתוכו מים רותחים בכדי להפשירו?
11. שתי בורות טבילה סמוכים זה לזה ומלאים מים על גדותיהם, באופן שהמים זוחלים מבור אחד למשנהו. באר את כשרות הבורות, באופנים הבאים:
- א. תכולת שתי הבורות הם יותר מארבעים סאה.
- ב. תכולת בור אחד הוא פחות מארבעים סאה.
- ג. הכתלים שמקיפים את שתי הבורות הינם גבוהים.
- ד. הכתלים שמקיפים את שתי הבורות אינם גבוהים.
12. לצורך ניקוי בור הטבילה, רוקנו הבלן ממימיו, עד שנותרה בו סאת מים אחת (פעולת הניקיון - התבצעה באמצעות דלי, תוך שימוש בסאת המים הנוותרת). כעת, לקראת מילוי המים החדשים - האם די בכך שהבלן ימעט את המים הנוותרים משיעור ג' לוגין? או שמא נדרש ממנו לרוקן לגמרי את המקווה?

* * *

דף 2 מתוך 2